

PAKINA

Reissu Pohjois-Norjaan 2014

1. Sisällys

2. Suunnittelua
3. Uintireissu
4. Kyltyyriä
5. Luontoa ja lintuja
6. On the Road
7. Seikkailu
8. Paluu arkeen

kultarikko

Pakina ei etene kronologisessa järjestyksessä, vaan koostuu valikoiduista, erillisistä aiheista ja tarinoista, mitä reissussa tapahtui. Ja mitä tuli mieleen. Vastuu on lukijalla.

2. Suunnittelua

Tämäkään matka Pohjois-Norjaan ei mennyt ilman suunnittelua, sillä moni käymisen arvoinen paikka jää muutoin näkemättä ja siirtomatkat pohjoiseen ja takaisin, menevät pelkäksi ajoksi. Suuntana oli tällä kertaa vielä käymätön Lofoottien ja Andoyan suunta ja Atlantin rannikko. Ajankohdaksi tuli elokuu, jolloin suuret turistimäärät (karavaanarit) ovat jo hieman harventuneet, mutta palvelut vielä pelaavat. Kesäkylmän jälkeen vietimme heinähelteet kotosalla jumalattomasti nauttien. Eevan ja vähän Aataminkin asussa uiden, auringosta nauttien, grillaillen ja lueskellen. Jaa, no pois lukien viikon mittaista viilennysreissua länsirannikolle.

Kulkimena oli kahden hengen matkailuauto kaikilla varusteilla. Paitsi tietenkään TV ei kuulunut varusteisiin, sillä olimmehan lähdössä lomamatkalle. Silloin ei huonoja uutisia halua kuulla.

Taas kerran katselin pohjoisen sääennusteita ja hyvältä näytti. Ja tässä jo perinteeksi tullut ennustekuva.

Esim. Leknes Lofoteilla 10.8.2014 ennuste 24 astetta. Hieno. Se olisi ihan suomalaista lämpötilaa.

3. Uintireissut

Lähtöpäivänä 7.8 oli, ja edelleen luvassa hellettä ja niinpä lähdimme liikkeelle heti auringon noustessa. Suunnitteilla oli ajella Etelä-Lappiin aurinko selän takana. Luvassa oli lämpöistä ja kaunista myös seuraavana päivänä Kilpisjärvelle mennessä. Siis mukavan lämmintä matkaa ja uimavedet olivat pitkän hellejakson jäljiltä samanmoisia. Sanoivat useimmat ennusteet.

Pohjoiseen mentiin siis välillä uiden. Lapinlahden uimarannassa (reissuparkki) oli rouvan ensimmäinen pulahdus. Minä tyydyin katselemaan häntä ja muitakin kaksiosaisissa uimapuvuissa olevia samalla kun keitin kahvit. Ja kävelytin koiraamme.

Iisalmen torilla pehmisjäätelöiden jäähdyttämänä pärjäsimme Koljonvirralle saakka 5-6 kilometriä pohjoiseen päin. Siinä, juuri sillan itäpuolella oli hyvä uimaranta.

Kainuun meren, Oulunjärven pohjoisrannalla oli Paltamon oikein kelpo uimarantalaguuni, penkki istuskelijoille, frisbeen ja rantapallon pelaajia. Ja kirkas ilma 31 asteista. Vieressä venesatama ja laaja golfkentän parkkialue. Vesi oli kuulemma lämmintä.

Yllä mm. Paltamon uimarantaa. Voi pojat, olisittepa nähneet hänet uimassa.

Seuraava uimapaikka oli Puolankajärven uimaranta ja siellä oleva laituri, joka oli täynnä lakanan vaaleita tyttöjä, lukiolaisia arvelin.

GT-karttakirjan (josta uimarannat löytyvät) mukaan Padasjoella oli uimaranta ja lintutorni samalla rannalla. Ja löytyihän ne. Lintutorni oli rempallaan eikä veden laatu ollut paras mahdollinen, mutta ranta oli oikein kaunis ruovikoineen, hietikoineen ja vanhoine mäntyineen. Vasemmalla näkyy lijoen luusuaa Padasjärvessä.

Rannan erikoisuus oli lähteinen vesiraja. Parinkymmenen metrin leveydeltä ja neljän metrin matkalla vesirajan yläpuolella lähdevettä tihkui hiekan läpi. Helteeksi äityneellä säällä se vilvoitti jo minunkin nahkaani hietikolla köllötellessä. Tyydyin matalalla rannalla uimaan käsipohjaa, mutta rouva kävi sen sijaan etäämpänä rintauinnilla.

Ranta oli oikein suosittu. Olimme ajatelleet yöpyä paikalla, mutta uimareita tuli lisää alkuillasta, joten katsoimme parhaaksi jatkaa matkaa. Ranta soveltuisi varmaankin reissuparkiksi viileämmillä keleillä.

Jatkoimme siis matkaa lähelle Ranuaa ja sieltä soiden sylistä, keskeltä ei mitään, löytyi levike yöpymiseen Kirveslammelta. Suota ja ympärillään pitkospuita. Säaskiä ja mäkäräisiä oli metsässä, mutta ei pitkospuilla. Aukealla ne pysyivät kurissa siniukonkorentojen ja räystäspääskyjen toimesta. Hyönteisverkot mobiilin ikkunoissa pitivät onneksi nuo ihan pienimmätkin polttiaiset kutsumattomina vieraina ulkosalla.

Illalla oli kuumaa vaimon vieressä ja vasta yhdeltätoista sää viileni ja uni tuli, mutta tummavetiseen suolampeen ei kumpikaan uskaltanut mennä uimaan. Vokkihaukien ja hakojen pelossa.

Olimme onnellisesti reissussa ja huomasin keväisen infarktin jäljiltä taas eläväni.

Seuraavana aamuna hurautimme Levin huipulle viileään tuuleen. Näköalaravintola oli suljettu eikä gondoli tehnyt vielä keikkaa laella. Mutta paikalla oli upeaa maisemaa ja karua suurtunturin kasvillisuutta makeine mustikoineen. Verratonta jaloittelumaastoa.

Matka jatkui tuonne, käsivarteen päin.

Korkeiden ja kuivien paikkojen vastapainoksi kuva kosteikosta kuin "kukkamaasta". Onhan Lappi tunnetusti soista aluetta.

Taisi olla tupasvillaa.

Helteet olivat ruskettaneet mustikan varvut.

Ja seuraava tuttu ja kylmä uintivesi hiekkarantoinen löytyi Utkujärveltä Muonion pohjoispuolelta, ihan tien vierestä (ei kuvaa).

Tämä, päivän viimeinen kirmailu- ja uimapaikka oli Kuttasen dyneillä.

Ajoaikaisen ilmaston puute ei ollut ongelma, sillä aurinko oli myötäinen ja uimalla usein tuli vilvoittelua, ulkoilua ja liikuntaa.

Näin pääsimme virkeinä alkuillasta Kilpisjärvelle ja saunaan pesulle. Oli aika tyhjentää ja "tankata" mobiili Norjaa varten. Vaihdoin varalta myös kruunuja, ettei tarvitse olla ihan tyhjätaskuna ulkomailla.

4. Kyltyyriä

Tällä reissulla otimme matkaohjelmaamme mukaan Pohjois-Savolaista "maaseutu" kulttuuria ja vähän muutakin.

Varkauden seudulle ei kannata meiltä lähtiessä poiketa, kun pohjoiseen ollaan menossa. Mutta muille kerrottakoon paikkakunnan kulttuurista kotisivun avulla. Vaikka veneilijöille ja muusikoille.

http://www.varkaus.fi/matkailu/nae_koe/nahtavyudet/

Ensimmäisenä matkamme varrella oli Kuopion luonnontieteellinen museo. <http://kuopionmuseo.fi/nayttelyt>

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys (KLYY) perustettiin 16.12.1896 ja se on maamme vanhin luonnonsuojeluyhdistys. Ja oli ratkaisevasti vaikuttamassa em. museon perustamiseen. Muistaakseni.

Tuolla olemme vierailleet rouvan kanssa usein. Näyttelyissä, kokouksissa ja museomyymälässä. Tällä kertaa moottoritie vei meidät kuitenkin hujauksessa ohi Kuopion kohti pohjoista.

Lapinlahdella on vaikuttanut kunnan ja koko valtakunnan taiteeseen Halosten taiteilijasuku. Kuuluisimpia olivat taidemaalari Pekka ja kuvanveistäjä Eemil sekä taidevalaja Arttu.

Ja Lapinlahdella on Eemil Halosen museo, (<http://www.eemil.fi/>) jossa on suuri määrä kipsivaloksia pronssiin valetuista patsaista. Minun ikäluokkaa oli samaan sukuun kuuluvat taidevalaja Olli sekä samoissa kotihipoissa nuorena ollut nykyinen näyttelijä Eila. Paikkakunnalla toimii edelleen taidevalimo, joka oli sukupolvien ajan Halosten taiteilijasuvun omistuksessa. Tällä kertaa ohitimme museon kuitenkin liian tuttua paikkana.

Toinen, samoin tuttu paikka, on Olvin Olutmuseo.

(<http://www.olvisaatio.fi/web/olvisaatio/12>)

Siellä pidettiin sisareni pojan olut- ja musiikkipitoiset häät joitain vuosia sitten. Ohitimme myös tämän museon onnistuneesti.

Iisalmen torilla kävimme sentään katsomassa tuttua torielämää jäätelöpehmiksien kera. Koiramme sai osansa jäätelöistä, sillä täällä julkisella paikalla kerjäämiseen ei puututtu.

Olen asunut aiemmin Iisalmissa useita vuosia, mutta Koljonvirran sankari Sven Tuuva ei kuitenkaan ole esi-isäni, vaikka Iisalmen liepeillä pellavapää isäni syntyiikin. Ehkä Sandels? <http://www.koljonvirta.fi/fi/Tarinat>

Nyt siirryimme Kainuuseen ja savolaisittain kahden jiin Kajjaaniin, joka tuli myös tutuksi nuorelle miehelle. Olihan se naapurikaupunki. Tällä kertaa pysähdyimme siellä ruokailemaan ja jaloittelimme Kajaanin linnan raunioilla käpsehtien.

(<http://www.kajaaninlinna.fi/index.php?k=13706>)

Ja terva-ajan museokanavaa sekä tervavenettä, Paltamoa, kuvaten ja katsellen. Vene oli sulkujen välissä turpoamassa upoksissa.

(<http://www.discoveringfinland.com/fi/product/ammakosken-sulku-ja-tervavene/1181/>)

Tällaiselta näytti Kajaanin linnan raunioiden korkeampi tykkitori ulkoapäin.

Valloitimme linnakkeen toista kautta.

Menimme rohkeasti sisälle ja kuvasin matalan pohjoisen osan valoisassa sisäpihassa. Vasemmalla raput entiseen tykkitorniin. Oikealla oviaukko ruutivarastoon.

Sitten meikäläisen ruokakulttuuria.

Reissatessa tulee nälkä, ja lounaaksi kokkasin ihan itse Levin huipulla. Tein silmänruuan lisäksi terveellisen, vähän liikkuneen aterian, täydellistä ohrapuuroa itse poimituilla marjoilla.

Myllärin luomu ohrahiutaleita, runsaskuituista 100% täysjyvähiutaleita ja rasvatonta maitoa. Ja valmistusohje löytyy paketin kyljestä. Onneksi meidän perheessä ei olla enää yhden kokin varassa.

Suomalainen syö perinteisesti puuron leivän kanssa. Siispä perinteitä kunnioittaen ja aikaa seuraten, otin vielä viipaleen sydänystävän näkkileipää, päälle sydänystävän levitettä, sydänystävän 10% polar juustoa ja kevytmeestvurstia. Näin hiostavan päivän suolan tarve tuli tyydytettyä. Puukolla siivuttelin vielä päälle kurkkua, paprikaa ja tomaattia. Jälkiruuaksi keitin suodatinkahvia. Kaksi kupillista.

Tähän perään käy hyvin kommentti levähdyspaikkojen huonosta hoidosta täällä kotimaassamme. Roskiksien poistaminen ja käymälöiden puuttuminen on tehnyt monista levähdyspaikoista törkyisiä. Voi meitä suomalaisia sikoja? Me karavaanarit olemme tietenkin toista maata ja helppohan meidän on ollakin, kun kuljetamme mukana omat roskikset ja jopa WC:t. Valtakunnassa siis kaikki hyvin.

Menkäämme pohjoiseen naapurimaahan.

Ja millaisia vaatteita Norjassa käytetään? Villapaita on liian kuuma tällä reissulla eikä siinä ole niitä taskujakaan. Jos on lomamatkalla ja ulkoilee, on tuulipuku varmaankin meren rannoille sopiva asu. Siis rennon väljät polvihousut ja avoin pusakka. Sama suomalainen asu käy täälläkin.

Kulttuurishokki tuli Norjan puolella ruokatavarakaupan maitotuotteissa. Ostimme rasvatonta maitoa SKUMMA KULTURMJÖLK ja pyörsin vielä kassalta hakemassa toisen tölkin (mjölkin). Mutta ensimmäisellä aimo hörppäyksellä se paljastui happamaksi. Kumma kulttuuri tosiaan!

Sitä mainostettiin purkinkyljessä kuvilla syöksylaskusta, purjelauta surfailusta, jyrkännehypyillä ja tunturivaelluksella. Siis nykykulttuuria. Ei mene piimät pöksyyn.

Mjölök, kuten toisella kotimaisella sanotaan, oli siis kirnupiimää eikä maitoa. Maito oli melk (valmistaja Tine). Ja sen purkin kyljessä oli sitten maaseutukulttuuria lehmineen ja vasikoineen. Pikkuvasikan ruokaahan se maito on.

Tutustuimme Norjalaiseen Harstadin kaupunkiin useita päiviä. Lahden yli korkeammalta katsellessa (kiikaroidessa) kaupungin keskusta avautui loistavasti nähtäväksi rakennusten noustessa tunturin rinteelle kuin amfiteatterin tyhjät penkit. Ja voi sitä rakennusten kirjoa. Ehdottomasti kauneimpia olivat vanhimmat rakennukset. Mutta miten helkutissa 60-luvun rakennustyylillä on osannut mennä pilaamaan Suomen lisäksi myös Pohjois-Norjan kaupunkia.

Satamassa oli huvivenekanta kuin suomesta. Onhan Harstad Fågsfjorden vuonon rannalla suojassa Atlantin pahimmilta aalloilta. Veneilykausikin meikäläisiä pidempi.

Rannoilla ja teollisuusalueilla oli paljon vanhaa huolimattomasti hoidettua aluetta. Romuja ja rikkonaisia laitteita oli jätetty lojumaan sinne tänne. Kai se on pohjoisen välinpitämättömyyttä tai sitten humanismia. Jäänteitä ajalta, jolloin elettiin vähän kuin villissä lännessä. Liikuskelin nimittäin enemmänkin takapihoilla ja joutomailla.

Jotenkin nuo romut kuitenkin viehättävät kertoessaan historiaansa. Miten kalaa käsiteltiin, perattiin ja jalostettiin. Öljy-valtio voisi kuitenkin jo siivota takapihojaan meitä uteliaita suomalaisia turisteja varten. Niistä en ottanut kuvia muistoksi.

Kaunista siellä oli kuitenkin. Omakotialueet kohosivat rinteille ja siellä oli siististi pidettyjä ikääntyviä taloja. Pihat olivat pieniä ja kaltevia kuin oman torppamme pihamaa. Samanlainen terrassien rakennusbuumi oli sekä siellä että Suomenmaassa.

Suomi on kaksikielinen maa, mutta norjalaisilla on sen sijaan kaksi nojan kieltä, kirjanorja (bokmål) ja uusnorja (nynorsk). Ei niistä saanut selvää. Kumpaa mahtoivat puhua nuo Harstadilaiset, mutta ymmärsivät pakkoruotsia. Ja useimmat sekä puhuivat että ymmärsivät englantia. Paremmin kuin minä. No joo, germaanisia kieliä kaikki tyyni. Mutta kyllä heidän kartoissa oli vikaa, mm. Harstadin lähellä oli kaksi Vikaa sekä vielä Brurvika ja Russevika.

Tiistaiaamuna alueen vihreäkantiset biojättesäiliöt oli siirretty aivan tien varteen tyhjennettäväksi. Täällä syödään runsaasti kaloja hajusta päätellen.

Ja sää oli koko Harstadissa oloajan aivan loistava. Jokaisena päivänä aurinko paistoi ja lämpötila kohosi helteiseksi, Harstadin ennätyksiin. Lämmön olimme tuoneet heille tuliaisiksi. Tuntui kuin olisimme etelässä.

Harstadin ylpeys, kaksimastokuunari

Ja aallokossa
hyvin keinoivia
pelastus- ja
harrastus- sekä
kalastusaluksia.

Koiria näkyi hyvin vähän kaupungilla eikä sauvakävelijöitä ollenkaan. Patikoimme eväretkelle kauemmaksi avomeren ääreen unelmoimaan muista merentakaisista maista. Harstadista halusimme jo pois.

Harmaa jättiläinen, ei valas, vaan Naton sotalaiva, partioi lahdella verkkaisesti lähes kelluen. Ja sai kulttuurin nälkämme tyydytettyä.

5. Luontoa

Kuin etelän merta oli myös Atlantin rannalla, jossa näimme ja kuvasimme mereneläviä. Kuuluisia Norjan lohja emme edes yrittäneet (kameraan) pyydystää, mutta

merirokkoa ja kotiloita...

ja simpukoita

Oliko merirokko syövyttänyt rantakallion kalkkikiveen koloja?

Merivuokko ei sen sijaan pysynyt paikallaan edes kuvauksen aikaa.

Andøyassa oli reissun kostein päivä, mutta siellä koimme myös Atlantin merenrannan komeutta ja voimaa. Aaltoja ja vihreitä tuntureita, yllään pilviä ja merellä merisumurintama, myöhemmin kovaa aallokkoa ja tuulta. Sekä karun kaunista marskimaata, valkoisia hiekkarantoja ja karikkoa laskuveiden aikaan.

Ja tietenkin kallioita, vuoria ja tuntureita. Vai mitä ne on?

Valtameren rannan komeus ja voima olivat mahtavaa. Pilvihuippuisia vuoria, rosoisia kallioita ja vihreitä tuntureita. Vai mitä ne on? Myöhemmin kovaa tuulta ja aallokkoa. Karun kaunista marskimaata, valkoisia hiekkarantoja ja karikkoa.

Sää jatkui ennusteiden mukaisesti upeana vielä alkumatkan Andøyaan. Oli nousuveden aika eikä vuorovesimatalikkoja näkynyt.

Myöhäisestä ajankohdasta johtuen parhaat lintuajat olivat jo ohi, emmekä olleet suunnitelleet tälle reissulle varsinaisia lintupaikoilla käyntejä. Näin kuvittelimme, mutta paluumatkalla Andøyillä me koimme todella miellyttävän yllätyksen.

Ajoimme siis Andenesiin ja tutustumaan Valassafari-keskukseen.

Sääennusteet olivat pitäneet hienosti paikkansa, mutta nyt sää muuttui kovatuuliseksi ja pilviseksi. Tuli sateisempaa säätä. Valasretkeä ei siis järjestetty. Siirryimme Andenesista hieman etelään yöpymään. Ehkä aamulla olisi mahdollista päästä merelle. Ainakin minun, sillä Helena ei aikonut lähteä pahoinvoimaan laivalle.

Myöhäisestä ajankohdasta johtuen parhaat lintuajat olivat jo ohi, emmekä olleet suunnitelleet tälle reissulle varsinaisia lintupaikoilla käyntejä. Näin kuvittelimme, mutta paluumatkalla Andøyalla me koimme myöhemmin todella miellyttävän yllätyksen.

Täällä Atlantin puoleisella rantatiellä eräässä niemessä oli kallion läpi puhkaistu tunneli ja sen pohjoispuolella oli nähtävyydeksi merkitty betoninen matala muistomerkki. Olisiko ollut jonkun haaksirikon muistoksi? Muistolaatta jäi kokonaan lukematta.

Tässä muistomerkkiparkki ja tasaista maata leiriytymiseen.

Paikka oli oikein hyvä yöpymiseen kallioiden antamassa tuulensuojassa. Nukuimme kuitenkin levottomasti pyöriskellen, sillä kalliolta oli vuosien saatossa putoillut lohkareita ja suuria kiviä kilometrien matkalta.

Illalla kuului haikeaa, outoa ulinaa tuulen seassa. Mieleemme tuli naali. Ei tuuli.

Lampaat olivat menneet yöllä sateelta suojaan matkailuauton vierelle ja alle. Ne lähtivät sieltä kellot kilisten, antaen ihan miellyttävän herätyksen lähteville turisteille, mää, mää ...

Aamulla patikoimme tunnelin läpi ja nousimme tunturin rinteelle vanhaa tiepohjaa pitkin. Sieltä avautui mahtava maisema kilometrien pituiselle valkoiselle hiekkarannalle ja Blaikin kylään. Edes kova tuuli ei haitannut keskustelua, sillä luonnon komeus mykisti ja turha puheen löpinä unohtui. Käytimme onnistuneesti viittomia. Olemme myös oppineet huutamaan toisillemme tarvittaessa.

Uiminen Atlantin aalloissa jäi tällä kertaa väliin, vaikka kengät tuolla hiekkarannalla kastuivatkin sisäpuolelta. No suolavesi estää jalkahien hajua? Suunnittelin jo käväistä uimassa, mutta rouva ei ruvennut vedonlyöntiin ja hyvä niin, flunssa olisi voinut iskeä, sillä kylmä tuli jo siitä, kun tuuli heitti baskerin päältä. Tietenkin suolaveteen.

Bleiksøya suulapahta näkyi kauempana sumuisella merellä. Harmi, sinne saakka ei nähnyt lintuja edes kaukoputkella. Eikä venekuljetukseen myrskyävälle merelle ollut lähtemistä. Rahattomana.

Merisumu haihtui kävellessämme rannalta etäämmälle ja palasimme takaisin autolle.

Kiikaroimme pienelle saarelle avomeren puolelle, jossa oli runsaasti lintuja. Meri- ja karimetsoja, riskilöitä ja tietenkin lokkeja, harmaalokkeja, selkälokkeja ja merilokkeja. Ja tietenkin rouva huomasi ensimmäisenä siellä olevan **suulia**.

Saarella oli nuorten, ainakin sadan suulan lisäksi myös muutamia suulan pesiä. Näkyvissä alle kymmenen. Poikaset olivat jo lähes emojensa kokoisia ja hassun näköisiä sekapuvussa.

Kun merisumu haihtui edelleen, näimme onneksemme kaukoputkella ruokkimisen. Oksensivat toisen nokkaan. Olisiko tuo ensimmäinen pesintävuosi siinä kalliossaarella? Ehkä kauempana etelässä olevalla pahlalla oli liian ahdasta pesintään kaikille uusille pareille.

Kuten kuvasta näkyy, linnut olivat liian kaukana kuvattaviksi ja sää oli hieman tuhero.

Suulia sekä kari- että merimetsoja Forøy-luodolla

Tieltä Forøya sareen on matkaa reilu 600 metriä.

Andenesin kaupunkiin on tästä paikasta noin kymmenen kilometriä matkaa.

Oikealla kuva alueesta Norgeskart -kartalta.

Etelämpänä rannikko oli erittäin matalaa ja laskuvedellä karikot ja levästöt tulivat näkyviin.

Merihanhia, harmaahaikaroita, laulujoutsenia, tyllejä, amerikanjääkuikkia ja inhimillisiä, veikeitä kirjohylkeitä.

Mutta myös valitettavaa merisumun tuomaa tihkusadetta. Pysähtelimme ja kiikaroimme. Keittelimme kahvia ja odotimme sään selkenemistä, mutta turhaan. Digikuvia ei juurikaan saatu, eikä biologisia muistikuvia voi valitettavasti tulostaa tähän. Tarkkojahan nekään eivät olleet.

Olimme alkumatkan saaneet nauttia loistosäistä ja lähes helteistä täällä pohjoisessakin, joten kyllästyin tihkusateeseen ja linssien ja nenän jatkuvaan pyyhkimiseen ja äkkäydyin auton sisälle kuuntelemaan musiikkia. Ja sillä keinoin pääsimme pian jatkamaan matkaa Helenan ehdotuksesta.

Maisema oli etelään mennessä mieleen jäävää, oikeaa marskimaata. Vai mitä se on?

Kivaa katseltavaa lämpöisestä, nopeasti liikkuvasta autosta.

6. On the Road

Välillä tie vei pois rannikolta liiankin pitkiksi ajoiksi ja silloin tulivat tutuksi teiden mutkat sekä horisontaali- ja vertikaalisuunnassa. Oli kaarteita, mutkia ja tuntureita, myötä- ja vastamäkiä, laaksoja, solia, tundraa ja kosteikkoja. Päästä sai pyöritellä ihan tosissaan. Tuntui oudosti siltä, että suurin osa oli myötäistä tullen menen ja pienet koskiset joet näyttivät virtavan jopa ylämäkeen. Ensimmäisen kerran Pohjois-Norjan matkoillani ajomatkat tuntuivat pitkiltä ajaessamme paluumatkaa välin Lyngen-vuonon pohjukasta Ofot-vuonolle Narvikin lähellä, vaikka keskinopeus olikin paluumatkalla alhainen. Pitkästyttävän monipuolista ajettavaa. Ylös alas.

Yhdellä kapealla tieosuudella tuli kuorma-auto vastaan juuri ennen tietyökohtaa ja juuri sellaisessa kohdassa, jossa oli tilapäinen varoitusmerkki tietyöstä. Väistäessäni vastaan tulevaa, jouduin pakosta ajamaan niin läheltä liikennemerkkiä, että se kopsautti ylävitosen sivupeilin kanssa ja peili kääntyi sivulasia vasten.

Onneksi vauhti oli niin hiljainen, ettei peilille käynyt mitenkään. Kohta, kun liikenneohjaaja huitoi menemään ohi, pysäytin ja osoitin peiliäni ja pyysin häntä kääntämään sen paikoilleen. Kerroin hänelle tapauksen ja että tilapäinen varoitusmerkki on voinut kaatua. Enhän nähnyt sitä sivuun kääntyneestä sivupeilistä.

Jassoo, ja hän käänsi kuin käänsikin peilin paikalleen. Auttoiko rouvan hymy vai oliko liikennemerkki tosiaan liian lähellä ajorataa?

Matkan tekoa piristi pötköttävä Hohottaja

Gullesfjordin tienristeyksessä suunta valittiin heittämällä kolikkoa. Napsautin euron pyörimään karttalehden päällä ja se lähti pyörimään kohti Andøyaa. Siis ensin sinne.

Olipas minulla tuuria, sillä olin suunnitellut salaa valasretkelle lähtöä Andenesissa. Mutta tuuri heikkeni hetimiten, kun hän huomasi minun intoni mennä sinne. Hän arvasi valasretkisuunnitelmani, eikä aikonut lähteä merelle pahoinvoimaan. Edes yksin en päässyt sitten valaita katsomaan, sillä sumu ja sadesää estivät valasreissun. Vaikka luulisi valaiden viihtyvän paremmin pinnalla sadesäällä kuin kuivassa hellesäällä.

Jännitin (lue rouva) ennakoon hieman ajamista korkeilla silloilla kovassa tuulessa. Sellainen, suorastaan pelottava kokemus, sattui erään kerran Finnsnesistä Senjalle menevällä sillalla. Mutta aivan turhaan, sillä koko reissulla tuulet olivat enintään

navakoita. Ja silta ennen Harstadia meni mukavasti, vaikka olikin pitkä ja korkea. Kyllä pieni jännitys (ja stressi) kuuluu olennaisena osana autoiluun Pohjois-Norjassa.

Suunnitelmassa oli tarkoitus poiketa paluumatkalla Lofoteilla. Rytmihäiriöt, huonontunut sää ja matkaväsymys vaikuttivat kuitenkin tarkkavaisuuteen ja kuurosateen auttamana ajoimme ohi tuosta risteyksestä. Pidimme kahvi- ja tuumaustauon. Lofoteilla käynti sai tällä kertaa jäädä.

Vettä ilmassa, lasissa, tiellä ja meressä

Tietyöosuudet voivat olla Norjassa vaarallisia. Yleensä heillä on johtoauto jota seurataan. Aivan Kilpisjärven lähellä tulomatkalla, oli tilapäisiä ajokaistoja jyrkänteiden lähellä ilman minkäänlaisia kaiteita ja osa oli sateen kastelemina mutaisia ja liukkaita. Johtoauto jätti meidät muut kauas jälkeensä. Ajelin kahden rekan välissä ja pidin huolta, että ne saivat kiihdytettyä vauhtia ennen vastarinnettä, ja etteivät ajaneet myötäisessä liian lähelle. Luulen rekkakusmien pelänneen yhtä paljon kuin rouva retkeilijä väkärin paikalla. Siis enemmän kuin minä. Tiesinhän, että meillä oli uudehkot karkeakuvioiset kitkarenkaat alla.

Suomessakin tapahtui. Mobiilin ihmisystävällinen kartanlukijan paikka, jossa selkänojan sai kallistettua taakse oikein reilusti ja jalat voi nostaa tyynytytellylle kojelaudalle, tuuditti kartanlukijan torkuille. Voimme näin ajella pidempiäkin siirtymätaipaleita aivan hiljaisina päivän mittaan, kuten paluumatkalla Kilpisjärveltä Oulun eteläpuolelle saakka. Silloin myös kuljettajan penkillä on aikaa olla ajatuksissaan. Niinpä torkuksissa ajaessa päällysteen reuna vetäisi mobiilia oikealle ja aurausviitta kosketti ohiajossamme ”varrelliseen” vilkkuumme. Kaikenlaista onnea sitä onkin? Vilkku säilyi ehjänä ja me heräsimme hengissä.

Harmillisen paljon pinnoitteissa oli matkan aikana poikittaiskatkoksia, jotka ottivat päähän ja välillä kolauttivat autoa niin, että niskanivelet naksuivat ja lusikat sekä kattilat rämähtelivät. Rengastuksen ilmanpaineet mobiilissa oli täytetty viileällä säällä ohjeen mukaisesti 4,5:een. Oliko helle nostanut painetta liian ylös ja olisi pitänyt pudottaa rengaspainetta). Toisaalta traktorien ohitukset menivät heittäen ja mutta rekkojen heittelehtien. Prätkiä en ohittanut yhtäkään. Päinvastoin. Moni onnistui ohittamaan meidät.

7. Seikkailu

Miten tuonne Harstadin kaupunkiin jouduimme kolmeksi päiväksi on tarinan arvoinen. Kerronpa.

Vietimme iltapäivää lauantaina suuren Lofoteille ja Andøyaan johtavan sillan lähellä levikkeellä. Paikalla oli muitakin matkailijoita, jotka leiriytyivät lähellemme. Päätimme ajaa vielä hieman eteenpäin ja suureksi yllätykseksi auton latauksen merkkivalo ei sammunutkaan käynnistettäessä. Tuuli kävi keulasta sisätiloihin ja moottoritilasta tuli voimakas palaneen haju. Siis seis, pelti ylös ja ihmettelemään. Ei mitään. Käynnistin auton uudelleen ja haju jatkui, vaikka savua ei näkynyt eikä laturi ladannut vielääkään. Tähänkö jäätiin?

Muistelin oliko keväällä vaihdetun mobiilin vakuutuksessa hinauspalvelu mukana. Pitäisi olla. Siispä soitin vakuutusyhtiöön, jossa hinauspalvelu ei kuitenkaan näkynyt vakuutuksessa. Nyt kuitenkin jo muistin hyvin, että olin ottanut hinauspalvelun mukaan. Vakuutusvirkailija mukaan se ei uudessa vakuutuksessa näy välttämättä heidän koneellaan. Jäimme odottelemaan soittoa vakuutusyhtiöstä. Meillä ei ollut mitään kiirettä, sillä sää oli upea kuten myös levike, jossa voisimme olla hyvin seuraavaan sunnuntaipäivään saakka.

Piakkoin soitto tulikin, mutta soittaja oli SOS-hinauspalvelun kuljettaja, joka kysyi tarkempaa paikkaamme ja sanoi tulevansa vartin päästä hakemaan meitä. Ajoi ensin vauhdilla huitojista ohi, kääntyi takaisin ja hinasi matkailuautomme lavalleen. Ja Harstadiin. Muut karavaanarit vilkuttivat lähtiessämme ystävällisen ja (vahingon)iloisen näköisinä. Istuskelin kuljettajan vieressä ohjaamossa ja palauttelin englannin sanoja mieleeni keskustelemalla. Helena ei ohjaamoon mahtunut, joten hän istui sen sijaan ylväästi ja peloissaan ylhäällä automobiilin ohjaamossa maisemia katselemassa. Onneksi hänellä oli koira turvanaan.

Näin komeasti tulimme lauantai-illalla autokorjaamon takapihalle lomailemaan.

Sunnuntaina pidetään vapaapäivää norjalaisissa korjaamoissa ihan kuin meilläkin. Vasta maanantaina aamuruuhkan jälkeen pääsimme esittämään asiamme ja laturin todettiin olevan vaihdon tarpeessa. Paikkakunnalta he eivät sellaista löytäneet, joten meni tilaukseen. Olimme olleet takapihalla parkissa jo kaksi yötä, joten laturille otettiin arvokas lentorahti. Tiistaiamuna se asennettiin paikoilleen. Ja se toimi.

Saimme olla paikalla ilmaiseksi, käyttää WC:tä päivisin, tyhjentää kemssan ja ottaa tuoretta vettä. Vain Wlan puuttui. Vai olikohan se ilmaista tuli mieleen, kun laskun maksun aika tuli. Ranskalainen 90 A:n laturi Ducatoon Fiat-merkkihuoltoliikkeessä (Auto Nord As) asennuksineen teki yhteensä uskomattomat 860 euroa. Mukaan vaihdetut kruunut eivät tietenkään riittäneet eikä edes käyttötilin pankkikortin nosto-oikeus. Piti soittaa pankkiin. Näin kannatimme osaltamme Auto Nord As:n omistajan Carting-auton ja Carting-bussin ylläpitoa ja harrastusta.

Sepe tehtävässään vahtikoirana

Rouva katseli odotellessamme hieman kateellisena uudenkarhean komeaa, myynnissä olevaa Laika - matkailuautoa liikkeen pihassa. Olisipa tuollainen niin ei tarvitsisi päättää päiviään täällä korjaamon takapihalla. Mutta kuinka sattuikaan, kohta pihaan tuli

hinausauto lavallaan juuri samanmerkkinen matkailuauto ja viisihenkinen perhe. Sattuu sitä suuremmisakin perheissä. Veikkaan, että he eivät vaihtaneet autoaan toiseen Laikaan tai jääneet autoon odottamaan korjausta. Se laskettiin niin epätasaiselle kohdalle. Kuuluuhan vakuutuksen omavastuuttomaan hinauspalveluun ylimääräiset (lue hotellimajoitus) kulut. Tätä toinen meistä ei tiennyt.

Minulle sen sijaan mobiilissa asuminen oli aivan selviö. Saimme koirinemme valita hotellin sijaan miellyttävän tasaisen näköalapaikan satamaan ja kaupunkiin odotusta varten. Tavaraita ei tarvinnut siirrellä hotelliin eikä tavaroita jätetty vartioimatta.

8. Paluu arkeen

Kilpisjärvi oli taas ensietappi Suomenmaalla. Ja saunominen. On sanottava, että kyllä suomalaiset matkailijamiehet ovat komeamahaisia köriläitä. Ja jaksavat vaeltaa silti kolmen maan rajapyykille tai Haltille. Puheista päätellen. Olisinpa minäkin tuollaisessa marssikunnossa.

Usein kuulee sanottavan, että Norjan maisemista palattua kotimaa tuntuu tylsältä, mutta meille paluu Norjasta ei ollut ikävää, sillä loistosäät jatkuivat edelleen Suomen puolella. Kilpisjärveltä siirryimme kiireen vilkkaa Perämeren rannikolle lähelle OYKS:n (sairaalan) päivystyspalveluja. Oulun seudulla vietimme kaksi yötä laakeissa merellisissä maisemissa. Ja nukuttiin pitkiä yöunia. Päivät pötköteltiin auringossa ja tarkkailtiin lintujen laimeaa syysmuuttoa.

Kyllä laakeat merenrannat lämpiminä kesäpäivinä ovat upeita kumpuilevalla metsä- ja järvisedulla asuvan silmissä. Ainakin vaihteeksi.

Merivesi on kylmää hyväistisen varpailla kokeillen. Mutta siltikin juhannuksesta syyskuun puoleenväliin saakka on ollut elämäni parasta intiaanikesää.

Olimme käyneet täällä joskus kolme viikkoa aiemmin, ja silloin yllätyimme taas kerran rannikon runsaasta lintujen alkusyksyn muutosta. Löysimme silloin mm. Hailuodon lossiterminaalin matalikolta mustatiiran, joita näkee tosi harvoin Suomessa. Ilmoitimme havainnosta lintuharrastajille nettiin ja tuota yksilöä oli käyty havainnoimassa kymmenien bongareiden voimin heti samana ja seuraavien päivien aikana.

Kiitos seurasta. Ja kiitos rouvalle, kun hän uskalsi lähteä reissuun vajaakuntoisen ukkonsa kanssa.